

**Verslag schoonmaakactie nestkasten
in het Kralingse Bos, januari 2026
door Peter Visser, coördinator van de Nestkastenbrigade**

Dit jaar gooide de weersomstandigheden mijn hele planning in de war. Op de geplande data 7 en 10 januari was het door de sneeuwval van een paar dagen eerder niet mogelijk om aan de slag te gaan. In het bos wordt niet gestrooid en dus bleef de sneeuw lang liggen. Een week uitstel bleek noodzakelijk. Door het uitstel had ik een aantal afzeggingen en was het even puzzelen om voldoende mensen te vinden, maar uiteindelijk is alles weer op zijn pootjes terecht gekomen en gingen de vrijwilligers op 14 en 17 januari aan de slag onder prima omstandigheden.

Zoals jullie weten heb ik het bos in secties verdeeld. Dit jaar was er een extra sessie toegevoegd vanwege een pilot met de bonte (en grauwe) vliegenvanger. Zo waren er nu 7 secties om te inspecteren en schoon te maken, A t/m G genoemd.

Secties D, E, F en G

Op woensdag 14 januari zijn de secties D t/m G schoongemaakt door 11 vrijwilligers. De ladders stonden al op

de beginplaats zodat we na een korte introductie direct aan de slag konden.

Er zijn 97 kasten schoongemaakt;

Sectie D: 27 kasten, bezettingspercentage 100%

Sectie E: 25 kasten, bezettingspercentage 88%

Sectie F: 18 kasten, bezettingspercentage 95%

Sectie G: 27 kasten, bezettingspercentage 89%

Bijzonderheden

Van de 97 nesten zijn in 9 nesten (9%) niet uitgebroede eitjes gevonden. In 1 nest (1%) is een kadavertje gevonden. Het nestmateriaal bestond voornamelijk uit mos en haren wat een indicatie is dat vooral mezen onze kasten bewonen. In 1 nest heerste een kerstsfeer. Daar werd een kerstslinger(tje) aangetroffen. Hoe grappig is dat! In een aantal kasten zijn ook wespen of bijenraten gevonden. Andere bewoners waren vleermuizen, maden, spinnen en rupsjes. 1 mezenkast was gevuld met houtsnippers. Dat zou kunnen duiden op een specht wat overigens erg onwaarschijnlijk is gezien de aard van de kast (mees).

Secties A, B, en C

Op zaterdag 17 januari waren de secties A,B en C aan de beurt. 8 vrijwilligers gingen aan de slag vanuit de Heemtuin. Dit keer met de ladder op hun nek omdat de secties dichterbij de Heemtuin liggen.

Er zijn 74 kasten schoongemaakt;

Sectie A: 24 kasten, bezettingspercentage 83%

Sectie B: 28 kasten, bezettingspercentage 100%

Sectie C: 22 kasten, bezettingspercentage 59%

Bijzonderheden

Van de 74 nesten zijn in 15 nesten (19%) niet uitgebroede eitjes gevonden. In 4 nesten (5%) zijn kadavertjes gevonden. Ook hier bestond het nestmateriaal voornamelijk uit mos en haren (mezen). In een aantal kasten zijn ook wespen of bijenraten gevonden. Andere bewoners waren maden, pissebedden en rupsjes.

De **bonte vliegenvanger** kasten zijn gelijk aan mezenkasten. Om te voorkomen dat de kasten al in maart/april bezet worden

door mezen (standvogel) halen we de deurtjes eruit en hangen deze pas eind april terug. De bonte vliegenvanger is een trekvogel en komt pas eind april weer in Nederland.

Het valt op dat sectie C een veel lagere bezettingsgraad heeft dan de overige secties. Bij de analyse van sectie C valt het volgende op.

De kasten die "gereserveerd" zijn voor de bonte vliegenvanger (7st) zijn op een na niet gebruikt. Hieruit kunnen we de conclusie trekken dat we (nog) geen bonte vliegenvangers hebben gehad in het afgelopen jaar. Dat de kasten niet door andere vogels (mezen) gebruikt zijn is te verklaren door het feit dat er geen deurtjes in de kast zitten tot eind april. De meeste mezen hebben dan al een nest gemaakt of zij ermee bezig. Ook de kasten voor de **grauwe vliegenvanger** (4st - half open) waren niet gebruikt. Het blijft natuurlijk een pilot en vogels laten zich niet te dirigeren. Voorlopig zetten we de pilot voort tot we wel succes hebben. Hopelijk volgend jaar (2026) al.

Resumerend

Voor het jaar 2025 is de totale bezetting (alle secties bij elkaar) 88%. In vergelijking met vorig jaar is dat een lichte stijging van 1%. Laten we sectie C uit de vergelijking dan hebben we zelfs een bezettingspercentage van 93%, een stijging van 5%. Dat is

een heel goed resultaat!

In 2024 was het totale bezettingspercentage 87%.

Wageningen Environmental Research

In oktober 2025 heb ik Ivo Roessink (onderzoeker van Wageningen Environmental Research) op bezoek gehad. Hij is bezig met een onderzoek naar het voorkomen van antivlooiemiddelen in

het milieu. Een van de vragen die ze daarbij hebben is of de haren die door kleine vogels gebruikt worden voor hun nest ook nog dergelijke middelen bevatten. Ons bos is als een geschikte locatie aangemerkt in verband met de losloopgebieden voor honden. In oktober zijn een 6-tal nestjes bemonsterd. De aanwezige haren uit de nestjes worden vervolgens in het laboratorium verder uitgeplozen. Halverwege 2026 verwacht Ivo het onderzoek af te ronden en is hij bereid de resultaten met ons te delen op een informatieavond. Zodra ik hier meer informatie over heb zal ik jullie verder informeren.

Ik dank de vele deelnemers van dit jaar weer hartelijk voor hun hulp. Jullie hebben een mooie klus geklaard waar ik in ieder geval heel blij mee ben. De mezen, boomklevers en boomkruipers zijn dat zeker ook. Hopelijk volgend jaar ook de beide vliegenvangers.

Tot volgend jaar.

Groet, Peter Visser (coördinator NKB)